

Problema damelor

Fiind dată o tablă de șah, de dimensiune n , x_n , se cer toate soluțiile de aranjare a n dame, astfel încât să nu se afle două dame pe aceeași linie, coloană sau diagonală (dame să nu se atace reciproc).

Exemplu: Presupunând că dispunem de o tablă de dimensiune 4×4 , o soluție ar fi următoarea:

	D		
			D
D			
		D	

Observăm că o damă trebuie să fie plasată singură pe linie. Plasăm prima damă pe linia 1, coloana 1.

D			

A doua damă nu poate fi așezată decât în coloana 3.

D			
		D	

Observăm că a treia damă nu poate fi plasată în linia 3. Încercăm atunci plasarea celei de-a doua dame în coloana 4.

D			
			D

A treia damă nu poate fi plasată decât în coloana 2.

D			
			D
	D		

În această situație dama a patra nu mai poate fi așezată.

Încercând să avansăm cu dama a treia, observăm că nu este posibil să o plasăm nici în coloana 3, nici în coloana 4, deci o vom scoate de pe tablă. Dama a doua nu mai poate avansa, deci și ea este scoasă de pe tablă. Avansăm cu prima damă în coloana 2.

D			

A doua damă nu poate fi așezată decât în coloana 4.

	D		
			D

Dama a treia se așează în prima coloană.

	D		
			D
D			

Acum este posibil să plasăm a patra damă în coloana 3 și astfel am obținut o soluție a problemei.

	D		
			D
D			
		D	

Algoritmul continuă în acest mod până când trebuie scoasă de pe tablă prima damă.

Pentru reprezentarea unei soluții putem folosi un vector cu n componente (având în vedere că pe fiecare linie se găsește o singură damă).

Exemplu pentru soluția găsită avem vectorul ST ce poate fi asimilat unei stive.

Două dame se găsesc pe aceeași diagonală dacă și numai dacă este îndeplinită condiția: $|st(i)-st(j)|=|i-j|$ (diferența, în modul, între linii și coloane este aceeași).

3	ST(4)
1	ST(3) În general $ST(i)=k$ semnifică faptul că pe linia i dama ocupă poziția k.
4	ST(2)
2	ST(1)

Exemplu: în tabla 4 x4 avem situația:

	D		
			D
D			
		D	

$$\begin{aligned} st(1) &= 1 \quad i = 1 \\ st(3) &= 3 \quad j = 3 \\ |st(1) - st(3)| &= |1 - 3| = 2 \\ |i - j| &= |1 - 3| = 2 \end{aligned}$$

sau situația

	D		
			D
D			
		D	

$$\begin{aligned} st(1) &= 3 \quad i = 1 \\ st(3) &= 1 \quad j = 3 \\ |st(i) - st(j)| &= |3 - 1| = 2 \\ |i - j| &= |1 - 3| = 2 \end{aligned}$$

Întrucât două dame nu se pot găsi în aceeași coloană, rezultă că o soluție este sub formă de permutare. O primă idee ne conduce la generarea tuturor permutărilor și la extragerea soluțiilor pentru problema ca două dame să nu fie plasate în aceeași diagonală. A proceda astfel, înseamnă că lucrăm conform strategiei **backtracking**. Aceasta presupune ca imediat ce am găsit două dame care se atacă, să reluăm căutarea.

Iată algoritmul, conform strategiei generate de **backtracking**:

- În prima poziție a stivei se încarcă valoarea 1, cu semnificația că în linia unu se așează prima damă în coloană.

- Linia 2 se încearcă așezarea damei în coloana 1, acest lucru nefiind posibil întrucât avem două dame pe aceeași coloană.

- În linia 2 se încearcă așezarea damei în coloana 2 , însă acest lucru nu este posibil, pentru că damele se găsesc pe aceeași diagonală ($|\text{st}(1)-\text{st}(2)|=|1-2|$);
- Așezarea damei 2 în coloana 3 este posibilă.
- Nu se poate plasa dama 3 în coloana 1, întrucât în liniile 1-3 damele ocupa același coloană.
- Și această încercare eșuează întrucât damele de pe 2 și 3 sunt pe aceeași diagonală.
- Damele de pe 2-3 se găsesc pe aceeași coloană.
- Damele de pe 2-3 se găsesc pe aceeași diagonală.
- Am coborât în stivă mutând dama de pe linia 2 și coloana 3 în coloana 4.

Algoritmul se încheie atunci când stiva este vidă. Semnificația procedurilor utilizate este următoarea:

INIT - nivelul k al stivei este inițializat cu 0;

ABSOLUT - returnează valoarea absolută a unui întreg;

VALID - validează valoarea pusă pe nivelul k al stivei, verificând dacă nu avem două dame pe aceeași linie ($\text{st}(k)=\text{st}(i)$), sau dacă nu avem două dame pe aceeași diagonală ($\text{st}(k)-\text{st}(i)=|k-i|$) caz în care returnează 1; în caz contrar, în returnează 0;

SOLUTIE - verifică dacă stiva a fost completată până la nivelul n inclusiv;

TIPAR - tipărește o soluție.

O soluție implementată în C++ este:

```
#include <iostream>
```

```
using namespace std;
```

```
int st[100], n, nrsol;
```

```
int absolut(int x)
```

```
{
    if(x<0) x=-x;
    return x;
}
```

```
int valid(int k)
```

```
{
    int i;
    for (i=1; i<=k-1; i++)
        if ( (st[i]==st[k]) || (absolut( (st[k]-st[i]) ) == (k-i) ) )
            return 0;
}
```

```

    return 1;
}

int solutie ( int k)
{
    if (k==n)
        return 1;
    return 0;
}

void init (int k)
{
    st[k]=0;
}

void tipar ()
{
    int i,j;
    nrsol++;
    cout<<"\nSolutia " <<nrsol<<" este\n";
    for(i=1;i<=n;i++)
    {
        cout<<endl;
        for(j=1;j<=n;j++)
            if (st[j]==i)
                cout<<" D ";
            else
                cout<<" + ";
    }
    cout<<endl;
}

void back(int k)
{
    init(k);
    int i;
    for (i=1;i<=n;i++)
    {
        st[k]=i;
        if (valid(k)==1)
            {

```

```

        if (solutie(k)==1)
            tipar();
        else
            back(k+1);
    }
}

int main()
{
    cout<<"Numarul de dame (dimensiunea tablei): ";
    cin>>n;

    back(1);
    cout<<"\nSunt "<<nrsol<<" solutii";
    return 0;
}

```